

Methodologische vernieuwingen

1. Verdieping van de overgang naar het Europees systeem van rekeningen (ESR 2010)

De overgang naar het ESR 2010 vormde een belangrijke statistische uitdaging in september 2014¹, een bepaald aantal aanpassingen werden slechts gedeeltelijk ingevoerd of uitgesteld tot september 2015.

De verschillende wijzigingen in de rekeningen van de overheid in september 2015 worden hieronder in detail per thema toegelicht.

Verruimde definitie van de overheidsperimeter

Gelet op het groot aantal overheidseenheden waarvan de sectorclassificatie in september 2014 opnieuw moest worden onderzocht, werd in overleg met Eurostat besloten dat de wijzigingen met betrekking tot de in de overheidssector geherclassificeerde eenheden, voorlopig niet zouden worden aangebracht op het niveau van de verschillende reeksen van de inkomsten en uitgaven van de niet-financiële overheidsrekeningen, maar integraal op nettobasis zouden worden geboekt bij de overheidsuitgaven en meer bepaald bij de overige kapitaaloverdrachten aan niet-financiële vennootschappen. Op die manier is het financieringssaldo van de overheid zo correct mogelijk, hoewel de grote aggregaten van de economie (bbp, beloning van werknemers, enz.) niet werden aangepast aan de herclassificatie van de eenheden. Ook in de financiële overheidsrekeningen werden alle registraties in verband met de overheidsschuld opgenomen, terwijl die met betrekking tot de financiële activa slechts gedeeltelijk werden uitgevoerd.

In september 2014 werden deze wijzigingen geregistreerd om in het kader van het ESR 2010 correcte en volledige bedragen te verkrijgen voor het financieringssaldo en de schuld voor de periode 1995-2013. In maart 2015 werd dezelfde methode toegepast om de eerste versie op te stellen van de overheidsrekeningen van het jaar 2014.

De editie van september 2015 werd gebruikt teneinde de wijzigingen die gepaard gaan met de herclassificatie van de eenheden in de volledige nationale rekeningen correct op te nemen. Voor alle eenheden in kwestie werd die opname geretropoleerd over de periode 2009-2014 en, indien dat mogelijk was, voor de belangrijkste eenheden tot in 1995.

De aanpassing van de rekeningen als gevolg van de overgang naar het ESR 2010 leidt tot een herziening van het bbp van minder dan 0,05 % bbp.

¹ Meer gedetailleerde informatie is beschikbaar in de [publicatie van de rekeningen van de overheid](#) van september 2014

Behandeling van de publiek-private partnerschappen (PPP's)

In april 2015 werd, zoals aangekondigd aan de autoriteiten, het saldo van de gemeenschappen en de gewesten negatief herzien over de periode 2011-2014 als gevolg van de herziening van de statistische behandeling van verschillende PPP-projecten door het INR. De activa van meerdere projecten worden nu beschouwd als activa van de overheid, wat aanleiding geeft tot een toename van de investeringsuitgaven en de schuld. De totale schuld op het niveau van de gemeenschappen en de gewesten voor PPP-projecten bedroeg eind 2014 ongeveer 0,2 % bbp.

Standaardgaranties

Deze aanpassing die noodzakelijk was door de overgang naar het ESR 2010, werd uitgesteld bij de publicatie van de rekeningen in september 2014. Het verwachte effect van die methodologische wijziging op het financieringssaldo was immers relatief gering (minder dan 10 miljoen euro's), en de vertragingen in de behandeling van de verzamelde gegevens over de standaardgaranties waren daarentegen aanzienlijk.

In april 2015 werd deze methodologische wijziging opgenomen in de overheidsrekeningen.

Voorwaardelijke investeringsbijdragen

In september 2014 werden de registraties gewijzigd van de investeringsbijdragen van de delen A1 en A3 van het budget van financiële middelen (BFM)¹ van de ziekenhuizen ten laste van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) die onvoldoende voorwaardelijk geacht werden. Deze wijziging, werd gelet op de praktisch belemmeringen verbonden aan de kalender voor de opmaak van de nationale rekeningen geïntegreerd op een globale manier in de overheidsuitgaven en meer specifiek in de andere kapitaaloverdrachten naar niet-financiële vennootschappen.

In september 2015 werden de overeenstemmende transacties meer gedetailleerd opgenomen in de rubrieken van de nationale rekeningen. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten uitgaven in kwestie: sociale uitkeringen in natura, consumptieve bestedingen, rentelasten en investeringsbijdragen.

Gerichte verlagingen van werkgeversbijdragen

De brutoregistratie van de gerichte verlagingen van werkgeversbijdragen, die in september 2014 ingevoerd was voor de verlagingen van de RSZ, werd uitgebreid tot de verlagingen die toegekend zijn door DIBISS. Ter herinnering, met deze registratie worden de gerichte verlagingen van sociale bijdragen niet meer behandeld als negatieve ontvangsten, maar als subsidies op lonen en arbeidskrachten.

Gelet op het belang van die gerichte verlagingen van werkgeversbijdragen en van andere loonsubsidies van de overheidsrekeningen, die worden toegekend aan werkgevers in de verschillende deelsectoren van de overheid, worden de brutobedragen in kwestie voortaan geregistreerd in de reeks 'ontvangen niet-productgebonden subsidies op productie' (D.39) van de overheidsrekeningen.

Terugbetaalbare belastingkortingen

Het moment van registratie van de terugbetaalbare belastingkortingen die toegekend worden door de FOD Financiën, werd gewijzigd teneinde zo dicht mogelijk het moment te benaderen waarop de rechten vastgesteld worden, meer bepaald het moment waarop het eindsaldo van de verschuldigde belasting (inkohiering) berekend wordt. Ter herinnering, de belastingen die geheven worden aan de hand van inkohieringen worden geregistreerd in de overheidsrekeningen volgens de zogenaamde methode van de "getransactionaliseerde kas" en een verschuiving van de kasontvangsten met twee maanden.

1 Onderdeel A1 van het BFM heeft betrekking tot de investeringslasten van de gebouwen en de investeringslasten betreffende de uitrusting. Onderdeel A3 van het BFM betreft de investeringslasten van de medisch-technische diensten.

2. Andere methodologische vernieuwingen

2.1 Aanpassing van de verdeling van de consumptieve bestedingen tussen individuele consumptieve bestedingen en collectieve consumptieve bestedingen

Ten eerste hebben de aanpassingen met betrekking tot de overheidsperimeter en de registratie van voorwaardelijke investeringsbijdragen geleid tot wijzigingen van de beloning van de werknemers, het intermediair verbruik, de sociale uitkeringen in natura alsook andere rubrieken van de rekeningen die deel uitmaken van de consumptieve bestedingen. Hieruit volgt een herziening van de totale consumptieve bestedingen alsook een herziening van de verdeling ervan tussen individuele consumptieve bestedingen en collectieve consumptieve bestedingen.

Verder werden de sociale uitkeringen ten laste van de zorgverzekering in het Vlaamse Gewest overgedragen van de sociale uitkeringen in natura die aangekocht zijn bij marktproducenten en deel uitmaken van de individuele consumptieve bestedingen naar de sociale uitkeringen in geld die geen deel uitmaken van de consumptieve bestedingen.

Daarenboven gebeurden een aantal controles en correcties om de verdeling tussen individuele consumptieve bestedingen en collectieve consumptieve bestedingen opgenomen in het stelsel van de niet-financiële overheidsrekeningen af te stemmen op de tabellen van de verdeling van de overheidsuitgaven per functionele classificatie die normaal eind december worden gepubliceerd. Dit was vereist om zich in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving en de aanbevelingen van Eurostat.

2.2 Creatie van de bedrijfstak afvalbeheer

In het kader van de werkzaamheden met het oog op harmoniseren van de activiteitscodes van de statistische eenheden tussen de diverse instellingen die deel zijn van het INR, werd de bedrijfstak afvalbeheer gecreëerd binnen de overheidssector vanaf het jaar 2009.

2.3 Opmaak van de statistieken voor de lokale overheden: dekkingsgraad van de basisgegevens

De verbetering van de kwaliteit van de lokale overheidsrekeningen is de voorbije jaren een belangrijk aandachtspunt geweest in de werkzaamheden van het INR. De toezichhoudende overheden maken sinds 2013 eind augustus de beschikbare rekeninggegevens voor de lokale besturen waarover ze het toezicht hebben over aan het INR. In 2015 wordt een verdere verhoging van de ter beschikking gestelde gegevens vastgesteld.

Aangeleverde gegevens

De dekkingsgraad van de gemeenten is voor het laatste jaar waarvoor de gegevens worden aangeleverd in september 2015 in beperkte mate verder gestegen ten opzichte van de situatie in september 2014 waardoor een dekkingsgraad van 77,8 % wordt bereikt voor het geheel van de Belgische gemeenten, ten opzichte van een dekkingsgraad van 75,2 % vorig jaar.

TABEL 1 DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN HET AANTAL INWONERS VOOR DE GEMEENTEN

	Gegevens beschikbaar voor de publicatie in september 2014		Gegevens beschikbaar voor de publicatie in september 2015		
	2012	2013	2012	2013	2014
Brusselse gemeenten	100,0 %	50,5 %	100,0 %	100,0 %	90,1 %
Vlaamse gemeenten	96,2 %	69,9 %	99,9 %	100,0 %	69,3 %
Waalse gemeenten	98,9 %	92,6 %	98,9 %	98,1 %	88,8 %
Duitstalige gemeenten	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Belgische gemeenten	97,5 %	75,2 %	99,6 %	99,4 %	77,8 %

Bron: INR.

Met betrekking tot de OCMW's is de vooruitgang in de aanlevering van gegevens nog groter waardoor de dekkingsgraad in het laatste jaar bijna gelijk is aan deze van de gemeenten.

TABEL 2 DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN HET AANTAL INWONERS VOOR DE OCMW'S

	Gegevens beschikbaar voor de publicatie in september 2014		Gegevens beschikbaar voor de publicatie in september 2015		
	2012	2013	2012	2013	2014
Brusselse OCMW's	72,5 %	24,3 %	72,5 %	24,3 %	44,1 %
Vlaamse OCMW's	82,1 %	64,8 %	82,1 %	97,9 %	69,7 %
Waalse OCMW's	94,3 %	67,1 %	94,3 %	97,4 %	87,7 %
Duitstalige OCMW's	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Belgische OCMW's	85,1 %	61,5 %	85,1 %	90,1 %	72,9 %

Bron: INR.

De dekkingsgraad van de lokale politiezones blijft in de recentste jaren laag¹.

TABEL 3 DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN DE TOTALE LOONMASSA BEKENDGEMAAKT BIJ DE DIBISS VOOR DE POLITIEZONES

	Données disponibles pour la publication de septembre 2014		Données disponibles pour la publication de septembre 2015		
	2012	2013	2012	2013	2014
Zones de police	45,7%	-	69,0%	39,0%	-

Bron: INR.

Voor de eerste keer waren voor de publicatie van september gegevens beschikbaar voor Waalse en Vlaamse provincies.

Gelet op de uiteenlopende dekkingsgraad tussen de verschillende entiteiten dienen de resultaten met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

¹ Het gebrek aan gegevens voor de politiezones wordt in belangrijke mate opgevangen door het gebruik van de gegevens inzake de loonmassa van de RSZPPO vermits deze ongeveer 83% van de totale uitgaven van de politiezones uitmaken.